

प्रेस वक्तव्य

माननीय उपप्रधानमन्त्री तथा नेपाल ट्रष्ट सञ्चालक समितिका अध्यक्ष श्री ईश्वर पोखरेलज्यूको अध्यक्षतामा मिति २०७७/१०/११ गतेको नेपाल ट्रष्ट संचालक समितिको ६४ औं बैठकले गरेका मुख्यमुख्य निर्णयहरू

१: दक्षिणकाली नगरपालिका, नगर कार्यपालिका कार्यालयको प्रशासकीय भवन निर्माणका लागि जग्गा लिजमा उपलब्ध गराउने सम्बन्धमा।

हाल दक्षिणकाली नगरपालिका वडा नं. ५ कि.नं. ६ फर्पिङ्गस्थित क्षेत्रफल ६८-१२-०-० रोपनी रहेको जग्गा मध्ये उत्तर पूर्वतर्फबाट १५ रोपनी जग्गा प्रशासकीय भवन निर्माणका लागि माग आए अनुसार सो जग्गा लिजमा उपलब्ध गराउने सम्बन्धमा लिज रकम यकिन गर्न प्राविधिकबाट यथाशीघ्र मूल्याङ्कन गराई अर्को बैठकमा पेश गर्ने भनी नेपाल ट्रष्ट संचालक समितिको ६३औं बैठकबाट भएको निर्णय बमोजिम गरिएको प्राविधिक मूल्याङ्कन प्रतिवेदन अनुसार वार्षिक रुपमा सरकारी दररेट अनुसार प्रति रोपनी रु. ३,६०,०००/- का दरले हुन आउने देखिएको र नगरपालिकाले बनाउने प्रशासकीय भवन व्यवसायिक प्रयोजनमा नआउने हुँदा सरकारी दररेटको लिज भाडा स्वीकृत गरी ५ रोपनी जग्गा मात्र दक्षिणकाली नगरपालिका, नगर कार्यपालिकाको कार्यालयलाई २५ वर्षका लागि कार्यालय संचालनको प्रयोजनका लागि लिजमा उपलब्ध गराउन नेपाल सरकारको स्वीकृतिका लागि ट्रष्टको सिफारिस साथ मन्त्रीपरिषदमा प्रस्ताव पठाउने।

२: नेपाल ट्रष्टको स्वामित्वमा रहेको ताहचलस्थित लिज/भाडामा दिइएको जग्गाको सम्झौतामा उल्लेखित शर्तका सम्बन्धमा।

यस कार्यालयको स्वामित्वमा रहेको काठमाडौं जिल्ला, काठमाडौं महानगरपालिका वडा नं. १३ सोल्टीमोड ताहाचलस्थित कित्ता नं. १८, १९ र २० को कूल क्षेत्रफल ४-४-३-३ रोपनी जग्गा नेपाल ट्रष्टको कार्यालय र थामसेर्कु ट्रेकिङ्ग प्रा.लि बीच मिति २०७४/०८/१४ गते लिज/भाडामा दिने/लिने गरी सम्झौता भएकोमा विधिवत जग्गा हस्तान्तरण नभएको र लिज भाडा सम्बन्धी बोलपत्र आह्वान गर्दा सूचनामै उक्त जग्गाको अधिकतम स्पेस उपयोग गर्नुपर्ने भनी उल्लेख भएको भन्ने जिकीर सहित प्रा.लि.ले तदनुरूप बेसमेन्ट र भुइँतला सहित १२ तला निर्माणको लागि महानगरपालिकामा नक्सा पासका लागि प्रकृया अघि बढाएकोमा ट्रष्ट कार्यालयले नक्सा पासमा रोक लगाएको। सम्झौताको बुँदा नं. १२.१२ बमोजिम प्रा.लि.बाट लिज प्रस्ताव सम्बन्धी कागजात (LPD) पेश गर्दा Basement Floor, Ground floor लगायत गरी 4th Floor सम्म जम्मा ६ तल्लाको भवन निर्माण गर्ने प्रस्ताव पेश भई सोही बमोजिम लिजभाडा निर्धारण गरी सम्झौता भएको। दुई पक्षबीच मिति २०७४/०८/१४ मा भएको करार सम्झौता पत्र बमोजिम सोही मितिदेखि लागू हुने गरी ३० वर्षको लागि लिजमा दिइसके पश्चात नै उक्त कि.नं. र क्षेत्रफलको जग्गा उक्त प्रा.लि.को माग बमोजिम यस कार्यालयबाट दिनुपर्ने विभिन्न अनुमति एवं सिफारिस पत्रहरू उपलब्ध गराई सकिएको र सो प्रा.लि.ले घेराबेरा समेत गरी जग्गा उपयोग गरेको अवस्थामा जग्गा हस्तान्तरण नभएको भन्ने सवाल नै नरहेको

र सम्झौतामा अन्य व्यवस्था उल्लेख नभएको अवस्थामा सम्झौताकै मिति देखि जग्गा स्वतः हस्तान्तरण भएको भन्ने जानकारी गराइएको र उक्त प्रा.लि.को पत्रसाथ प्राप्त Architectural Drawing अनुसार Basement Floor, Semi –Basement Floor, Ground floor लगायत गरी 10th Floor सम्म जम्मा १२ तल्ला निर्माण गर्ने भनी प्राप्त भएको नक्सामा देखिएकोमा सो नक्सा काठमाडौं महानगरपालिकामा पेश गर्नु अगाडी संझौताको बुँदा नं. १.२ बमोजिम यस कार्यालयको पूर्व स्वीकृति लिई काठमाडौं महानगरपालिकामा पेश गर्नु पर्नेमा सो नगरेको पाइएको, सम्झौता बमोजिम विस्तृत इन्जिनियरिङ डिजाइन (बुँदा नं १.१), पूर्व स्वीकृति (बुँदा नं १.२), भवन निर्माण कार्यतालिका (बुँदा नं २.१) पेश गरी बुदा नं. २.३ बमोजिम ३ वर्षमा भवन निर्माण गरी सक्नुपर्नेमा सो गरेको नपाइएकोले थामसेर्कु ट्रेकिङ प्रा.लिको जिकीरको हकमा भएको निर्णय -

भवन निर्माणका लागि नक्सा पासका सम्बन्धमा लिज प्रस्ताव सम्बन्धी कागजात (LPD) मा उल्लेख भए बमोजिमको बेसमेण्ट र ग्राउण्ड फ्लोर सहित ६ तलाकै विस्तृत इन्जिनियरिङ डिजाइन पेश गरी पूर्व स्वीकृती लिने प्रकृया अघि बढाउन र समितिको ६२ औं बैठकको निर्णयबमोजिम लेखी पठाइएका बिषयहरू कार्यान्वयन गर्न उक्त प्रा.लि.लाई पुनः लेखी पठाउने।

३: नेपाल ट्रष्टको स्वामित्वमा रहेको हेटौडास्थित जग्गा लिज/भाडाको लागि वागमती प्रदेश, मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालयको मागका सम्बन्धमा ।

यस कार्यालयको स्वामित्वमा रहेको मकवानपुर जिल्ला, हेडौडा उपमहानगरपालिका वडा नं. १० स्थित किता नं. ३५५ को क्षेत्रफल १-१९-३.५ विघा जग्गा र सो मा रहेको कान्तिईश्वरी गृह मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रीपरिषद्को कार्यालय, वागमती प्रदेश, हेटौडाबाट मुख्यमन्त्रीज्यूको निवास निर्माणका लागि उपलब्ध गराउन लेखी आएकोमा सो विषयमा संचालक समितिको ६२ औं बैठक र ६३ औं बैठकमा छलफल भई बैठकको निर्णय जानकारी गराइएकोमा सो कार्यालयबाट ९.७५ कठ्ठा जग्गा लिजमा लिने र बाँकी जग्गा संग्रहालय संचालन गर्ने भनी लेखी विषयमा वागमती प्रदेशका मुख्यमन्त्रीज्यूको निवास र प्रदेश सरकारको प्रशासकीय भवन निर्माणका लागि ९.७५ कठ्ठा जग्गा स्वीकृत सरकारी दररेटमा २५ वर्षका लागि लिजमा उपलब्ध गराउने गरी सम्झौता गर्न नेपाल ट्रष्टको कार्यालयलाई स्वीकृति दिने सिफारिस साथ स्वीकृतिका लागि मन्त्रीपरिषदमा पेश गर्ने। कान्ति ईश्वरी गृहलाई संग्रहालयको रूपमा विकास गर्ने सम्बन्धमा विस्तृत परियोजना प्रस्ताव पेश गर्न प्रदेश सरकारलाई लेखी पठाउने ।

४: नेपाल ट्रष्टको कार्यालयको स्वामित्वमा रहेको का.म.न.पा. लाजिम्पाटस्थित रहेका जग्गा भवन लिज/भाडा लागि सम्झौता अवधि थपको लागि माग सम्बन्धमा ।

नेपाल ट्रष्टको कार्यालयको स्वामित्वमा रहेको काठमाडौं जिल्ला, काठमाडौं महानगरपालिका वडा नं २ लाजिम्पाटस्थित कि नं ४०३, ४०४ र ४९५ को क्षेत्रफल ६-१३-०-१ रोपनी जग्गाको हाल उपयोग गरिरहेको संस्था स्टान्डर्ड चार्टर्ड बैंकको लिज अवधि २०७८ साल जेठ १८ (तद् अनुसार सन् १ जुन २०२१) मा समाप्त हुने हुँदा समितिको ६३ औं बैठकको निर्णयबाट खुला प्रतिस्पर्धात्मक बोलपत्र आह्वान गर्ने निर्णय भएको जानकारी स्टान्डर्ड चार्टर्ड बैंकलाई गराइएको। तत्पश्चात सो बैंकले ३ वर्षको लागि सम्झौता अवधि थपका लागि निम्नानुसार व्यहोरा उल्लेख गरी पत्र प्राप्त भएको-

- नेपाल ट्रष्ट ऐन, २०६४ को दफा ५ को उपदफा ३ख मा उपदफा (३क) मा जुनसुकै कुरा लेखिएको भए तापनि अवधि तोकी लिजमा दिइएको सम्पत्तिको उपभोग गर्ने पक्षले थप पूँजी लगानी सहित विद्यमान संरचनालाई मर्मत सम्भार गरी सञ्चालन गर्न चाहेमा र सोबाट ट्रष्टलाई थप आर्थिक लाभ हुने सुनिश्चित भएमा त्यस्तो अवधि समाप्त हुनु अगावै समेत आवश्यकता अनुसार ट्रष्टको सिफारिसमा नेपाल सरकारले लिजको अवधि थप गर्न सक्नेछ । तर त्यसरी थप गरिने लिज अवधि शुरु लिज अवधि भन्दा बढी हुने छैन भन्ने प्रावधान अनुसार बैंकले सो भवनमा रेट्रोफिटिङ (Retrofitting) गर्दा ४ करोड खर्च गरेको ।
- सबै राजदुतावास, अन्तर्राष्ट्रिय वित्तीय सस्था लगायतको खाता संचालन हुने हुँदा नेपाल राष्ट्र बैंकबाट स्वीकृति प्राप्त हुने स्थानको खोजी र बैंकको अन्तर्राष्ट्रिय मापदण्ड पुरा हुने खालको स्थानमा कार्यालय सार्न ३ वर्ष लाग्ने ।
- समितिको निर्णय बमोजिम बजार दरको भाडा रकम बैंकले तिर्न तत्पर रहेको ।

निर्णय: साविकको लिज सम्झौता अवधि (२०७८ जेठ १८) सकिएपछिको अवधिको हकमा हालै स्वीकृत बजार दर बमोजिमको लिज भाडा तिर्न तयार भएमा एक वर्षको लागि म्याद थप प्रकृत्यामा जान सकिने। अन्यथा सञ्चालक समितिको ६३ औं बैठकको निर्णय बमोजिम नै उक्त भवन/संचरना लिज भाडामा लगाउन खुला बोलपत्र आह्वान गर्ने।

५: नेपाल ट्रष्टमा प्राप्त केही जग्गाहरूको दोहोरो स्वामित्वको व्यवस्थापन सम्बन्धमा ।

मन्त्रिपरिषद्का विभिन्न मितिमा भएका निर्णयहरूबाट काठमाण्डौ, ललितपुर र भक्तपुर जिल्लाका विभिन्न स्थानमा रहेका १६-९-०-० रोपनी जग्गाहरूको जग्गाधनी प्रमाणपूर्जा नेपाल ट्रष्टमा प्राप्त हुँदाका बखत नै प्रमाणपूर्जाको मोही महलमा मोहीहरूको नाम समावेश भई प्राप्त भएकोले उक्त जग्गाहरूको हालसम्म पनि दोहोरो स्वामित्वमा रहिरहेको र मोहीहरूले नै जोत कमाई गरी खाईरहेको । साथै काठमाण्डौ जिल्लामा रहेका थानकोट महादेवस्थान, मातातीर्थ सतुङ्गल समेत कूल क्षेत्रफल १७२-१५-०-० रोपनी जग्गाको मिति २०६४ सालमा मोही महलमा मोहीको नाम समेत भएका जग्गाहरूको जग्गाधनी प्रमाणपूर्जा नेपाल ट्रष्टको नाममा प्राप्त भएकोमा हालको समयमा उक्त जग्गाको मोहीहरूले नै जग्गा धनी प्रमाण पुर्जा प्राप्त गरी भोग चलन भै रहेको ।

भूमि सम्बन्धी ऐन, २०२१ (संशोधन सहित) को परिच्छेद-७ मा मोही सम्बन्धी व्यवस्था भएको र सोही परिच्छेदको २६ख मा जग्गावाला र मोहीलाई जग्गा बाँडफाँड गर्न सक्ने प्रावधान अन्तर्गत तोकिएको अधिकारीले ऐनको २६ग, २६घ, २६घ२ र २६ङ को अधीनमा रही मोही लागेको जग्गा जग्गावाला र मोहीलाई बाँडफाँड गर्न सक्ने छ भन्ने व्यवस्था रहेको । साथै मिति २०७५/०९/१६ खण्ड ४६ नेपाल राजपत्र भाग ५ मा सूचना प्रकाशित गरी जग्गावाला र मोही बीच जग्गा बाँडफाँड गर्ने सम्बन्धी व्यवस्था उल्लेख । अर्कोतिर नेपाल सरकारको स्वामित्वमा रहेका जग्गामा मोही नलाग्ने समेत कानूनी प्रबन्ध रहेको । दोहोरो स्वामित्वमा रहेका जग्गाहरू ट्रष्टले लिजमा दिने, आफै प्रयोग गर्ने वा अन्य आय आर्जनका क्षेत्रमा लगाउन सक्ने अवस्था नदेखिएको । यस परिस्थितिमा ट्रष्टको स्वामित्वमा कानून बमोजिम आएका जग्गाहरूमा दोहोरो स्वामित्वको अवस्था अन्त्य हुनु आवश्यक रहेको ।

निर्णयः भूमि व्यवस्थापन तथा अभिलेख विभाग र अन्य सम्बन्धित निकायहरूसँग राय लिई आवश्यक कानूनी प्रकृया अघि बढाउने।

५: निम्नानुसारको विविध विषयहरु

५.१ सिटी होटल प्रा.लि. काठमाडौंबाट यस कार्यालयको स्वामित्वमा कि.नं.३३ र कि.नं.४७ गरी २ वटा कित्ताको क्षेत्रफल १५०९.१० वर्गमिटर खाली जग्गा रहेको र उक्त जग्गा ह्याट प्लेस (HYATT PLACE) ले साना चार पांग्रे गाडीहरु पार्किङ्ग प्रयोजनका लागि माग गरेको मिति २०७७/०९/२३ को निवेदन।

निर्णयः जग्गा भाडामा दिने प्रकृया खुला प्रतिस्पर्धाबाट गरिने र तत्काल उल्लिखित जग्गा मात्र लिजमा दिन सूचना प्रकाशन गर्ने अवस्था नरहेको व्यहोरा सम्बन्धित पक्षलाई जानकारी गराउने।

५.२ स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालयको च.नं. ८३९ मिति २०७७/०९/२० को पत्रबाट यस कार्यालयको स्वामित्वमा रहेको काठमाडौं जिल्ला साविक शेषनारायण नगरपालिका वडा नं. २ कि.नं.६ हाल दक्षिणकाली नगरपालिका वडा नं. ५ कि.नं. ६ फर्पिङ्गस्थित क्षेत्रफल ६८-१२-०-० रोपनी मध्ये जग्गा मध्ये ५०/५५ रोपनी जग्गा सरुवा रोग अस्पतालको लागि माग सम्बन्धमा ।

निर्णयः उक्त स्थानमा विद्यालय सञ्चालन भैरहेको र दक्षिणकाली नगरपालिकालाई समेत केही जग्गा लिजमा उपलब्ध गराउने निर्णय स्वीकृतिका लागि मन्त्रीपरिषदमा लैजाने तयारी भैसकेकोले माग बमोजिमको जग्गा बाँकी नरहने व्यहोरा जानकारी गराउने।

५.३ नेपाल ट्रेष्टको स्वामित्वमा रहेको चितवन दियालो बंगला परिसर, गोकर्णस्थित जंगल र ट्रेष्टको स्वामित्वमा रहेका अन्य स्थानका जंगलमा रहेका सुखाखडा, ढलापडा तथा जोखिमयुक्त रुखहरु कटान, संकलन गरी आर्थिक कार्यविधि नियमावली, २०६४ को प्रकृया पुरा गरी लिलाम विक्री गर्ने सम्बन्धमा।

निर्णयः कानूनसम्मत लिलामी प्रकृया अघि बढाउनका लागि सैद्धान्तिक सहमति दिने।

५.४ नेपाल ट्रेष्ट नियमावली, २०६५(संशोधनसहित)को नियम ६ को उपनियम २ को खण्ड (घ)मा “ट्रेष्टलाई प्राप्त भएको रकम लगानी गरी कुनै बैंक, वित्तीय संस्था वा अन्य कुनै पब्लिक लिमिटेड कम्पनीको चुक्ता पूँजीको पाँच प्रतिशतसम्म शेयर खरिद गरी त्यस्तो कम्पनीको संस्थापक शेयरधनी हुने,” र खण्ड (च)मा” ट्रेष्टलाई आय आर्जन हुने भनी समितिले उचित ठहर्‍याएको अन्य कुनै कार्यक्रम वा आयोजनामा नेपाल सरकारको पूर्व स्वीकृति लिई लगानी गर्ने।” प्रावधान रहेको देखिदा त्यस्ताखाले संस्थाको IPO मा लगानी गर्न स्वीकृति दिने सम्बन्धमा।

निर्णय: बैंक, वित्तीय संस्था वा अन्य कुनै पब्लिक लिमिटेडको शेयर खरिद गर्दा कार्यालयलाई लाभ पुग्ने देखिएमा त्यस्तो प्रस्ताव सञ्चालक समिति समक्ष पेश गर्न सैद्धान्तिक सहमति दिने।

५.५ नेपाल ट्रष्ट नियमावली, २०६५(संशोधनसहित)को नियम ७(ख) मा “ट्रष्टको स्वामित्वमा रहेका पर्यटकीय तथा प्राकृतिक स्थलमा प्रवेशको लागि शुल्क निर्धारण गरी असुल गर्ने” भन्ने प्रावधान रहको हुँदा यस कार्यालयको स्वामित्वमा रहेको चितवन जिल्ला भरतपुर महानगरपालिकास्थित दियालो बंगला पर्यटकीय स्थलको प्रवर्द्धन गर्ने सम्बन्धमा।

निर्णय: दियालो बङ्गलालाई पर्यटकीय स्थलको रूपमा प्रवर्द्धन गर्न नेपाल पर्यटन बोर्ड समेतसँग समन्वय गरी कार्यविधिको मस्यौदा सञ्चालक समितिसमक्ष पेश गर्ने व्यवस्थापनलाई सहमति दिने।

५.६ नेपाल ट्रष्ट नियमावली, २०६५(संशोधनसहित)को नियम ३ बमोजिमका कार्यक्रम संचालन गर्दा सोही नियमावलीको नियम ४ बमोजिम कार्यविधि बनाई संचालन गर्नु पर्ने व्यवस्था अनुसार लिजसम्बन्धी कार्यविधि (Standard Leasing Procedure) तयार गर्ने।

निर्णय: लिजसम्बन्धी कार्यविधि (Standard Leasing Procedure) को मस्यौदा तयार गरी सञ्चालक समिति समक्ष पेश गर्ने।

- डा. भीष्मकुमार भूसाल
सहसचिव तथा प्रवक्ता
नेपाल ट्रष्टको कार्यालय